

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ศึกษาประสิทธิภาพของการใช้ปุ๋ยรองพื้นร่วมกับน้ำหมักชีวภาพจากมูลวัว มูลไก่ มูลค่างควา ต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพผลผลิตแตงโมที่ปลูกในระบบอินทรีย์ได้ผลการทดลองดังนี้

ตอนที่ 1 แสดงผลด้านการเจริญเติบโตของต้นแตงโมศึกษาประสิทธิภาพของการใช้ปุ๋ยรองพื้นร่วมกับน้ำหมักชีวภาพจากมูลวัว มูลไก่ มูลค่างควา ต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพผลผลิตแตงโมที่ปลูกในระบบอินทรีย์ในด้านความกว้างใบ จำนวนใบ ความสูงของเถาแตงโมที่ระยะการเจริญเติบโต 30,40,50 และ 60วัน

ตารางที่ 4.1 แสดงความกว้างใบ (เซนติเมตร) ของแตงโมที่ระยะ 30,40,50 และ 60วัน

กรรมวิธี	ความกว้างใบ (เซนติเมตร)			
	30 วัน	40 วัน	50 วัน	60 วัน
1.ไม่ใส่ปุ๋ย (control) (T1)	12.50	15.40 ^a	16.12 ^a	16.50
2.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลวัว 1 ลิตร (T2)	20.40	18.50 ^c	19.25 ^c	20.12
3.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลไก่ 1 ลิตร (T3)	20.50	21.75 ^d	21.12 ^d	21.00
4.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลค่างควา 1 ลิตร (T4)	12.62	15.75 ^a	16.51 ^a	16.75
F (test)	ns	*	*	ns
CV %	26.20	16.81	13.40	12.52

หมายเหตุ** = แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (p <0.01), *=แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (p<0.05) ns=ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (p>0.05)

จากตารางที่ 4.1 ผลของการใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลวัว มูลไก่ และมูลค่างควา ในระดับปริมาณที่เท่ากัน ต่อความกว้างใบของแตงโม ที่ระยะ 30 40 50 และ 60 วัน พบว่า ในระยะที่ 30 วัน และ 60 วัน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (p>0.05) แต่ในช่วงระยะที่ 40 วันและ 50 วัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (p<0.01) แต่มีแนวโน้มว่าการใส่ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลไก่ในปริมาณ 1 ลิตร (T3) มีค่าเฉลี่ยความกว้างใบสูงสุด 21.00 เซนติเมตร รองลงมาคือ การใส่ปุ๋ย

น้ำหมักชีวภาพจากมูลวัว ในปริมาณ 1 ลิตร (T2) , การใส่ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลค่างควาในปริมาณ 1 ลิตร (T4), มีค่าเฉลี่ยความกว้างใบ 20.12 เซนติเมตร และ 16.75 เซนติเมตร และไม่ใส่ปุ๋ย (T1) มีค่าเฉลี่ยความกว้างใบ ต่ำสุด 16.50 เซนติเมตร ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนใบ ของแตงโมที่ระยะ 30,40,50 และ 60 วัน

กรรมวิธี	จำนวนใบของแตงโม			
	30 วัน	40 วัน	50 วัน	60 วัน
1.ไม่ใส่ปุ๋ย (control) (T1)	11.50	28.50	24.25	28.00
2.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลวัว 1 ลิตร (T2)	48.25	56.50	60.00	62.50
3.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลไก่ 1 ลิตร (T3)	55.00	54.50	57.25	60.25
4.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลค่างควา 1 ลิตร (T4)	21.00	35.25	39.75	42.50
F (test)	ns	ns	ns	ns
CV %	56.60	40.02	34.20	31.25

หมายเหตุ** = แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.01$), * = แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

จากตารางที่ 4.2 ผลของการใช้น้ำหมักชีวภาพจากมูลวัว มูลไก่ และมูลค่างควา ในระดับปริมาณที่เท่ากัน ต่อจำนวนใบของแตงโม ที่ระยะ 30,40,50 และ 60 วัน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$) แต่มีแนวโน้มว่าการใส่ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลวัว มีค่าเฉลี่ยจำนวนใบสูงสุด 62.50 ใบ รองลงมาคือ การใส่ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลไก่ในปริมาณ 1 ลิตร (T3) การใส่ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลค่างควาในปริมาณ 1 ลิตร (T4) มีค่าเฉลี่ยจำนวนใบ 60.25 ใบและ 42.50 ใบ และไม่ใส่ปุ๋ย (T1) มีค่าเฉลี่ยจำนวนใบต่ำสุด 28.00 ใบ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงความสูง (เซนติเมตร) ของเถาแตงโมที่ระยะ 30,40,50 และ 60วัน

กรรมวิธี	ความสูงของเถาแตงโม (เซนติเมตร)			
	30 วัน	40 วัน	50 วัน	60 วัน
1.ไม่ใส่ปุ๋ย (control) (T1)	56.50	100.75 ^a	110.65	120.10
2.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลวัว 1 ลิตร (T2)	129.00	180.25 ^d	180.68	180.90
3.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลไก่ 1 ลิตร (T3)	139.75	150.50 ^c	150.82	160.02
4.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลค่างควา 1 ลิตร (T4)	70.25	130.37 ^b	130.73	130.95
F (test)	ns	*	ns	ns
CV %	39.40	44.84	50.38	53.52

หมายเหตุ** = แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ (p <0.01), *=แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ (p<0.05) ns=ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (p>0.05)

จากตารางที่ 4.3 ผลของการใช้น้ำหมักชีวภาพจากมูลวัว มูลไก่ และมูลค่างควาในระดับปริมาณที่เท่ากัน ต่อความสูงของเถาแตงโมที่ ระยะ 30 40 50 และ 60 วัน พบว่าในระยะที่ 30,50,60 วัน ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (p>0.05) แต่ในช่วงระยะ 40 วัน มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ (p<0.01) แต่มีแนวโน้มว่าการใส่ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลวัวในปริมาณ 1 ลิตร (T2) มีค่าเฉลี่ยความสูงสูงสุด 180.90 เซนติเมตร รองลงมาคือ การใส่ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลไก่ในปริมาณ 1 ลิตร (T3) , การใส่ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลค่างควาในปริมาณ 1 ลิตร (T4) มีความสูงเฉลี่ย 160.02 เซนติเมตร และ 130.95 เซนติเมตร และไม่ใส่ปุ๋ย (T1) มีค่าเฉลี่ยความสูงต่ำสุด 120.10 เซนติเมตร ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงน้ำหนักผล (กิโลกรัม) ของแตงโมที่ระยะ 60 วัน (ระยะเก็บเกี่ยว)

กรรมวิธี	น้ำหนักผลของแตงโม (กิโลกรัม)
	60 วัน
1.ไม่ใส่ปุ๋ย (control) (T1)	0.90
2.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลวัว 1 ลิตร (T2)	1.82
3.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลไก่ 1 ลิตร (T3)	2.12
4.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลค่างควา 1 ลิตร (T4)	1.82
F (test)	ns
CV %	32.35

หมายเหตุ** =แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.01$), * =แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

จากตารางที่ 4.4 ผลของการใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลวัว มูลไก่ และมูลค่างควาในระดับปริมาณที่เท่ากัน ต่อน้ำหนักผล ของแตงโม พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติแต่มีแนวโน้มว่าการใส่ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลไก่ ในปริมาณ 1 ลิตร ให้น้ำหนักผล ของแตงโมมากที่สุด 2.12 กิโลกรัม รองลงมาคือ การใส่ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลวัว ในปริมาณ 1 ลิตร และปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลค่างควาในปริมาณ 1 ลิตร ให้น้ำหนักผลของแตงโม 1.82 กิโลกรัม และ 1.82 กิโลกรัม ตามลำดับ และการไม่ใส่ปุ๋ยให้น้ำหนักของแตงโมต่ำสุด 0.90 กิโลกรัม

ตารางที่ 4.5 แสดงเส้นรอบวง (เซนติเมตร) ของเตงโมที่ระยะ 60 วัน (ระยะเก็บเกี่ยว)

กรรมวิธี (เซนติเมตร)	เส้นรอบวงของเตงโม
	60 วัน
1.ไม่ใส่ปุ๋ย (control) (T1)	40.10
2.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลวัว 1 ลิตร (T2)	50.00
3.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลไก่ 1 ลิตร (T3)	54.12
4.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลค่างควา 1 ลิตร (T4)	48.50
F (test)	ns
CV %	12.96

หมายเหตุ** = แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.01$), * = แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) ns = ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ ($p > 0.05$)

จากตารางที่ 4.5 ผลของการใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลวัว มูลไก่ และมูลค่างควาในระดับปริมาณที่เท่ากัน ต่อเส้นรอบวงของเตงโม พบว่าไม่มีความแตกต่างทางสถิติแต่มีแนวโน้มว่าการใส่ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลไก่ ในปริมาณ 1 ลิตร ให้เส้นรอบวงของเตงโมมากที่สุด 54.12 เซนติเมตร รองลงมาคือ การใส่ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลวัว ในปริมาณ 1 ลิตร และปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลค่างควาในปริมาณ 1 ลิตร ให้เส้นรอบวงของเตงโม 50.00 เซนติเมตร และ 48.50 เซนติเมตร ตามลำดับ และการไม่ใส่ปุ๋ยให้เส้นรอบวงของเตงโมต่ำสุด 40.10 เซนติเมตร

ตารางที่ 4.6 แสดงเส้นผ่าศูนย์กลาง (เซนติเมตร) ของแตงโมที่ระยะ 60 วัน (ระยะเก็บเกี่ยว)

กรรมวิธี (เซนติเมตร)	เส้นผ่าศูนย์กลาง 60 วัน
1.ไม่ใส่ปุ๋ย (control) (T1)	35.62
2.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลวัว 1 ลิตร (T2)	45.10
3.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลไก่ 1 ลิตร (T3)	47.22
4.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลค่างควา 1 ลิตร (T4)	45.95
F (test)	ns
CV %	11.95

หมายเหตุ** = แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.01$), * = แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

จากตารางที่ 4.6 ผลของการใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลวัว มูลไก่ และมูลค่างควาในระดับปริมาณที่เท่ากัน ต่อเส้นผ่าศูนย์กลางของแตงโม พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติแต่มีแนวโน้มว่าการใส่ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลไก่ ในปริมาณ 1 ลิตร ให้เส้นผ่าศูนย์กลางของแตงโมมากที่สุด 47.22 เซนติเมตร รองลงมาคือ การใส่ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลค่างควา ในปริมาณ 1 ลิตร และปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลวัวในปริมาณ 1 ลิตร ให้เส้นผ่าศูนย์กลางของแตงโม 45.95 เซนติเมตร และ 45.10 เซนติเมตร ตามลำดับ และการไม่ใส่ปุ๋ยให้เส้นผ่าศูนย์กลางของแตงโมต่ำสุด 35.62 เซนติเมตร

ตารางที่ 4.7 แสดงความหวาน (องศาบริกซ์) ของแตงโมที่ระยะ 60 วัน (ระยะเก็บเกี่ยว)

กรรมวิธี ริกซ์)	ความหวาน (องศา บริกซ์)
	60 วัน
1.ไม่ใส่ปุ๋ย (control) (T1)	12.10
2.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลวัว 1 ลิตร (T2)	13.00
3.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลไก่ 1 ลิตร (T3)	15.30
4.ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมูลค่างควา 1 ลิตร (T4)	14.20
F (test)	ns
CV %	9.10

หมายเหตุ** = แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.01$), * = แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) ns = ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ ($p > 0.05$)

จากตารางที่ 4.7 ผลของการใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลวัว มูลไก่ และมูลค่างควาในระดับปริมาณที่เท่ากัน ต่อความหวานของแตงโม พบว่าไม่มีความแตกต่างทางสถิติแต่มีแนวโน้มว่าการใส่ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลไก่ ในปริมาณ 1 ลิตร ให้ความหวานของแตงโมมากที่สุด 15.30 องศาบริกซ์ รองลงมาคือ การใส่ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลค่างควา ในปริมาณ 1 ลิตร และปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากมูลวัวในปริมาณ 1 ลิตร ให้ความหวานของแตงโม 14.20 องศาบริกซ์ และ 13.00 องศาบริกซ์ ตามลำดับ และการไม่ใส่ปุ๋ยให้ความหวาน ของแตงโมต่ำสุด 12.10 องศาบริกซ์